

Развитие на Филологическия факултет

© Живко Иванов

<zhivanov@uni-plovdiv.bg>

Встъпление

Уважаеми колеги,

Заявих намерението си да се кандидатирам отново за **Декан на Филологическия факултет**.

Първата програма не беше цялостно реализирана.

Сегашната програма коригира цели, осъвременява стратегията за развитие.

За да сме в крак с времето, трябва да сме гъвкави и рефлексивни.

Благодаря на колегите, които работиха всеотдайно и подкрепяха различни административно-организационни усилия за създаването на по-добра академична среда във факултета. Моля за снизходителност и извинение за всяка моя проява, която е накърнила личното достойнство и професионалната изява.

Кандидатура - защо

Кандидатирам се, защото мисля, че **опитът и вижданията** ни за *развитието на факултета ще са полезни на колектива*.

Кандидатирам се, защото **все още** имам желание за работа, вярвам в качествата на колегите и дълбоко се надявам *с усилията на преподаватели, специалисти и студенти да се справяме със задаващите се нелеки и сложни предизвикателства*.

Факултетът - сега

Факултетът е очертан в нашия отчет за стореното. Добре или зле изглежда – ще прецените вие. Не е мислимо да поберем всичко случило се в текст или мултимедия. За пропуснатите постижения – моля да ни извините.

Нашият факултет - мисия

Надявам се отчетът да подсказва, че **утвърждаването на факултета** продължава в позитивна посока:

- ❖ като средище на ценни национални и регионални културни традиции, знания и памет;
- ❖ като отворен европейски хуманитарен център, средище на межкултурен диалог, кръстопът на езици, литератури и култури.

Хуманитарната ситуация – какъв е контекстът

Преди четири години предвиждахме, че:

- *хуманитарната образованост трудно се продава на пазара; да – тя се продава трудно, но ние отбелязахме ясни количествени успехи: **броят на нашите студенти почти се удвои**.*
- *конкурентността нараства и се ожесточава – трябва да оценим високо факта, че **факултетът се развиваше напред** в условията на социална, икономическа и демографска криза.*
- *и в идните четири години можем да се противопоставяме на кризата: можем не просто да оцеляваме, а **да вървим напред**.*

НО: Ключов за факултета ще е проблемът за **качеството**.

Качеството трябва да се подобрява, въпреки че:

Масовизацията на висшето образование ще продължи;

Обучение **през целия живот** (Lifelong learning) ще навлезе в решителна фаза.

Параметрите за **оценка на качество** ще засегнат следните аспекти:

- **реализация на студентите** – започнахме създаване на връзки между обучението и бизнеса, но сме още в самото начало;
- **оценка от акредитацията** – постигнахме най-важните цели тук, но следващата акредитация ще се обърне към качеството;
- **реализиран прием и капацитет** – създадохме високи нива на приема и достатъчни капацитети, но това е само предварително условие за същинско развитие;
- **не подобрим съотношението преподаватели/студенти** – финансирането не позволи да увеличим академичния състав поне пропорционално на увеличения брой студенти;
- **по докторанти и защиты** – през 2010 и 2011 се приближихме към оптималния брой докторанти 30-40, но предстои да се работи за успешни финализации на докторантското обучение. Защитите и хабилитациите вече са под знака на новия закон, ролята на факултета пораста, както и отговорностите, свързани с научното израстване;
- **научни публикации и участие в научни проекти** – можем да сме доволни, но и недоволни: тези показатели не успяха да ни класират добре в нововъдената рейтингова система;
- **наличие на програми и курсове, преподавани на чужд език** - тук опитът ни беше по-скоро горчив, създадената международна програма IBS просъществува две години;
- организационните усилия по-скоро се стремяха да неутрализират срива на качеството, отколкото да го подобрят.

Изводите са, че в условията на

постоянни промени на нормативната база на европейско, национално и вътрешноакадемично равнище

от нас ще се изисква **продължаваща**:

- упорита, отговорна и изобретателна борба за набиране на студенти;
- динамично подобряване на качеството и издигане на привлекателността на предлаганото от нас образование.

Качеството е съчетание на привлекателността и възискателността.

Преподавателски състав – младостта идва, но и си отива

Факултетът имаше приблизително 1900 студенти, сега те са 3200.

С горчивина отбелязвам този **количествен растеж**, защото той не оказва положително влияние върху качеството, а само компенсираше влиянието на кризата. По-голям обем работа, по-малки и по-трудни стъпки в личното професионално развитие.

Финансирането на висшето образование се върна към равнища от 2002-2003 година.

Преподавателите бяха 116, сега са 122. Напуснаха ни Лили Чеева, Весела Юрукова, Маргарита Славова. Мнозина се пенсионираха, предстоят още пенсионираня.

Светъл лъч в кадровото обновяване се промъкна в процеса на иматрикулацията.

За изминалите четири години се нуждаехме от 15-25 нови преподаватели, но постъпиха 12. Не мога да обещаая рязко подобряване в привличането на нови кадри, макар че например секцията по немски език изисква конкурси за доктори по език и литература.

Трябва да се откажем от съотношението *преподавател:студенти* в рамките на 1:15.

Изводът и сега е същият: Необходимо е развитие на научно-преподавателския състав – **повече** преподаватели, навлизане на **млади** преподаватели.

Основни посоки – макрорамка на развитието

Преди четири години поставихме следните цели:

Промяна на **политиката по отношение на специалностите**. Променихме ли ги? Мисля, че и с просто око се вижда. Новите специалности ни позволиха да дишаме и работим по-спокойно. Те отговарят на пазара и дават възможност за гъвкаво маневриране.

Професионални, информационни и организационни обучения на академичния и неакадемичния състав – тук постиженията са частични и крайно недостатъчни.

Нова структура на академичната натовареност – да признаем: нямахме никакъв напредък, учебната натовареност само в едри рамки очертава приноса на всеки и пропуска много от действията или бездействията.

Електронна учебна, академично-организационна и научно-отчетна документация – от една страна има видими постижения, но от друга има още дълъг път за извървяване до постигане на ефикасна система.

Реализирахме вътрешна и европейска мобилност, постигнахме **либерализация** на движението на студентите.

Правила за **създаването, одобряването и въвеждането на нови курсове** – **това остава за следващ мандат, липсата на напредък по този пункт няма извинение.**

Не се справихме и с радикални промени в **комуникацията студент-преподавател**: твърде спорадични бяха действията в подкрепа на изявените студенти, голям ресурс се отделяше за решаването на проблемите със слабите и отпадащи студенти.

Развитие на политиката на международно сътрудничество с факултети със сходна структура и проблеми в България, Централна и Западна Европа. Загубихме позиции - Санкт Петербург, спечелихме нови – Центърът за руски език; разширихме партниращите мрежи към Турция, Сърбия, Босна и Херцеговина, удържахме традиционно силни връзки с Чехия и Полша.

Твърдя, че напреднахме в **проучването на образователните нагласи по специалности**, но не бяхме в състояние да спрем негативните тенденции в специалности като *Български и френски*, *Български и немски*. Въпреки трудностите факултетът е в готовност да предлага обучение дори на отделни студенти по специалности, за които няма стабилен прием. В период на изпробване е системата с академичен съветник.

Приоритети – следващите четири години

Силна активизация на работата ни със студентите. Имаме опит, който трябва да се разпростре върху повече специалности и студенти. Трябва да осигурим добри условия на мотивираните студенти и да изолираме негативното влияние на посредствените групи студенти.

Трябва да създадем възможности студентите да изразяват отношението си към академичния живот и да оказват влияние върху промените в него.

Веднъж в месеца да се провеждат Разширени декански съвети с участието на преподаватели от катедрите.

Нов и модернизирани сайт с интерактивни възможности, с възможности за виртуална организация на преподаването.

Трябва за продължим да мечтаем и работим за езикови компютърни кабинети и мултимедийни зали.

Превръщането на годишното издание *Научни трудове* в **издание с импакт фактор е пред нас**. *Засега само осигурихме регулярност и навременност на издаването.*

Продължаване на поредиците **„Докторати”** и **„Хабилитации”**.

Сложен остава въпросът с участието на нашата научна общност в проекти.

ECTS мобилността за студенти не нарасна чувствително, както предвиждахме, защото и в тези размери ние едва усвояваме местата за студенти и преподаватели.

Ако трябва да открия петте най-важни постижения:

- **Новите специалности**
- **Учебната документация**
- **Научното издаване**
- **Изграждането на руския център**
- **Проектът по оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”**

В заключение

- ✓ дейността на сегашното ръководство бе публична и ще си остане публична;
- ✓ енергичността на усъвършенстването на учебната организация ще продължи;
- ✓ стремежът да въвличем студентите в академичния живот ще е по-настоятелен;
- ✓ преподавателите и служителите ще могат да работят спокойно и отговорно.

Благодаря Ви за отделеното време.

Пловдив, 1 ноември 2011

Живко Иванов